

Sachin Sir's English Speaking

Its 100% guaranteed course
सबसे आसान तरीकेसे
अंग्रेजी बोलना
सिखानेके लियेही
हम जाने जाते है।
9028851719

BAHUJAN SAURABHA

बहुजन सौरभ

उपलब्ध आहे!

मिस्त्री, टाइल्स
फिटर, पेंटर,
कारपेंटर,
प्लंबर इत्यादीसाठी खालील नंबर
वर संपर्क करावा.
संपर्क
मो. 8482839451

रविवार ०६ जुलै २०२५

Sunday 06 July 2025

॥ वर्ष : ५ ॥ अंक : १८९

॥ Year : 5 ॥ Issue : 189

दैनिक किंमत : ₹ ५/-

Daily Rate: Rs. 5/-

हिंदी राजवटीचा निषेध केला आणि मराठी स्वाभिमानासाठी एकत्रित लढाईची घेतली शपथ

राज आणि उद्धव ठाकरे 20 वर्षांनंतर पुन्हा एकत्र

मुंबई : वरळी येथे आयोजित 'आवाज मराठीचा' रॅलीमध्ये शिवसेना (यूबीटी) चे नेते उद्धव ठाकरे आणि त्यांचे चुलत भाऊ राज ठाकरे यांनी जवळजवळ 20 वर्षांत प्रथमच सार्वजनिक मंचावर सामायिक केले. राज्य सरकारच्या त्रिभाषिक धोरणाच्या निषेधार्थ सुरुवातीला नियोजित ही रॅली धोरण मागे घेतल्यानंतर विजयोत्सवात रूपांतरित झाली. या कार्यक्रमाला हजारो मनसे आणि शिवसेना (UBT) समर्थक उपस्थित होते. 2005 मध्ये राज ठाकरे यांनी शिवसेना सोडल्यानंतर आणि 2006 मध्ये मनसेची स्थापना केल्यानंतर अनेक वर्षांच्या राजकीय मतभेदानंतर, ठाकरे चुलतभावानी एकत्रितपणे एकत्र येण्याचे प्रतीकात्मक संकेत म्हणून पाहिले गेले.

शाळांमध्ये हिंदीला विरोध, युतीची सुरुवात :

मराठी आणि इंग्रजी माध्यमाच्या शाळांमध्ये पहिली ते पाचवीपर्यंत हिंदी ही सक्तीची तिसरी भाषा म्हणून सुरू करण्याच्या महाराष्ट्र सरकारने

अलिंकडेच दिलेल्या आदेशाला व्यापक विरोध झाला. जर किमान 20 विद्यार्थ्यांनी दुसरी भाषा निवडली नाही तर हिंदी अनिवार्य राहील. शिवसेना (यूबीटी) आणि मनसे या दोघांनीही या आदेशावर टीका केली आणि हा मराठीला बाजूला करण्याचा प्रयत्न असल्याचे म्हटले. राष्ट्रवादी काँग्रेस (शरद पवारंचा गट) नेही या निषेधांना पाठिंबा दिला. उद्धव ठाकरे यांनी या निर्णयाला 'भाषिक आणीबाणी' असे संबोधले आणि स्पष्ट केले की ते हिंदीच्या विरोधात नाहीत परंतु त्याच्या सक्तीच्या समावेशाला त्यांचा ठाम विरोध आहे.

राज ठाकरे यांनीही या धोरणावर टीका केली आणि लोकांना एकत्र येण्याचे आवाहन केले. 'सरकारला महाराष्ट्राला काय हवे आहे हे माहित असले पाहिजे,' असे ते म्हणाले आणि या हालचालीला मराठीचे महत्त्व कमी करण्याचे षड्यंत्र म्हटले.

निषेध ते उत्सव : स्वरात बदल

दोन्ही पक्षांनी सुरुवातीला 6 आणि 7 जुलै रोजी वेगवेगळे निदर्शने करण्याचे नियोजन केले होते, परंतु अखेर चुलतभावानी एकत्रित प्रयत्न करून 5 जुलै रोजी संयुक्त रॅली काढण्याचा निर्णय घेतला. सततच्या विरोधानंतर सरकारने 29 जून रोजी दोन्ही भाषा धोरणाचे जीआर रद्द केले. शाळांमध्ये त्रिभाषा सूत्र कसे लागू करता येईल याची शिफारस करण्यासाठी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी नंतर नियोजन आयोगाचे माजी सदस्य नरेंद्र जाधव यांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती स्थापन करण्याची घोषणा केली. रॅलीचे निमंत्रण, ज्यामध्ये कोणत्याही पक्षाचे लोगो किंवा चिन्ह नव्हते, ते राज आणि उद्धव दोघांच्याही नावे जारी करण्यात आले होते. 'आम्ही सरकारला झुक्याला लावले का? हो! हा उत्सव तुमचा असेल आणि आम्ही फक्त तुमच्या वतीने लढत होतो,' असे त्यात म्हटले आहे.

रॅलीतील टिप्पण्या : राजकीय आणि वैयक्तिक

उद्धव ठाकरे यांनी त्यांच्या पुनर्मिलनाचे महत्त्व अधोरेखित केले. 'आम्ही आमच्यातील अंतर दूर केले आहे,' असे ते म्हणाले आणि ते एकत्र होते आणि तसेच राहतील असे ते म्हणाले. कार्यक्रमाच्या महत्त्वावर भाष्य करताना ते पुढे म्हणाले, 'आमच्या भाषणांपेक्षा हा टप्पा जास्त महत्त्वाचा होता.'

राज ठाकरे यांनीही याच भावनेला दुजोरा दिला आणि विनोद केला की मुख्यमंत्री फडणवीस यांनी बाळासाहेब ठाकरे यांनी जे केले नाही ते करण्यात यश मिळवले - चुलतभावानी एकत्र आणून. त्यांनी भाषा धोरण मागे घेण्याचे श्रेय मराठी भाषिक जनतेच्या एकत्रित प्रतिकाराला दिले.

मराठीच्या नावाखाली 'गुंडगिरी' सहन केली जाणार नाही या फडणवीसांच्या आधीच्या टिप्पणीला उत्तर देताना उद्धव म्हणाले, 'जर आम्हाला न्याय मिळाला नाही, तर आम्ही तेच करत राहू जे ते गुंडगिरी म्हणतात.'

फरार नीरव मोदीचा भाऊ नेहल मोदीला अमेरिकेत अटक

दिल्ली : हिरे व्यावसायिक नीरव मोदीचा लहान भाऊ नेहल मोदीला अमेरिकेत अटक करण्यात आली आहे. अंमलबजावणी संचालनालय (ईडी) आणि केंद्रीय अन्वेषण विभागाने सादर केलेल्या प्रत्यार्पणाच्या विनंतीवरून ही अटक करण्यात आली आहे. 46 वर्षीय नेहल मोदीला शुक्रवारी ताब्यात घेण्यात आले. नेहल मोदीला अटक केल्याची माहिती अमेरिकन अधिकाऱ्यांनी भारतीय अधिकाऱ्यांना दिली आहे. 17 जुलै रोजी नेहल मोदीला न्यायालयात सादर केले जाईल, तिथे त्याच्याकडून जामीनासाठी अर्ज केला जाऊ शकतो. मात्र अमेरिकेतील सरकारी वकिल या जामिनाला विरोध करतील. भारताकडून दोन प्रकरणात प्रत्यार्पणाची मागणी केली गेली आहे. पीएमएल कायद्याच्या कलम 3 नुसार एक मनी लॉड्रिंगचे प्रकरण आहे. तर भारतीय दंड संहितेच्या कलम 120-ब आणि 201 अंतर्गत गुन्हेगारी कट रचणे आणि पुरवठाशी छेडछाड केल्याचाही आरोप नेहल मोदीवर आहे. नेहल मोदीची अटक पंजाब नॅशनल बँकेत झालेल्या 13,000 कोटींच्या घोटाळ्यासंबंधी आहे. भारताच्या बँकिंग इतिहासातील हा सर्वात मोठा घोटाळा होता. या घोटाळ्यात नीरव मोदी,

नेहल मोदी आणि त्यांचे मामा मेहल चोक्सी यांचा हात होता. बेल्जियममधील ॲटवर्प येथे जन्मलेल्या आणि तिथेच वाढलेल्या नेहल मोदीला इंग्रजी, गुजराती आणि हिंदी भाषेचे उत्तम ज्ञान आहे. नीरव मोदीच्या वतीने घोटाळ्यातून मिळालेल्या पैशांची लॉड्रिंग केल्याबद्दल तो भारताला हवा आहे. नीरव मोदी सध्या लंडनमधील कारागृहात असून भारताने त्याच्या प्रत्यार्पणाची मागणी केली आहे. 2019 साली इंटरपोलने नेहलविरुद्ध रेड कॉर्नर नोटीस दिली. त्यानंतर जागतिक पातळीवर त्याचा शोध सुरू झाला. 2021 मध्ये, तो अमेरिकेत असल्याची माहिती मिळाल्यानंतर सीबीआय आणि ईडीने त्याच्या प्रत्यार्पणाची मागणी केली. भारताच्या विनंतीवरून आता त्याला अटक करण्यात आली आहे.

हिंदूराष्ट्राचा आग्रह म्हणजे स्त्रियांना पुन्हा गुलामीत ढकळण्याचे षड्यंत्र : डॉ. विमल थोरात

नागपूर : अलीकडे देशाला हिंदूराष्ट्र म्हणून घोषित करण्याच्या प्रभाल मोठ्या प्रमाणावर होत असून या हिंदूराष्ट्राचा आग्रह म्हणजे भारतीय स्त्रीयांना पुन्हा एकदा गुलामीत ढकळण्याचे षड्यंत्र आहे असे प्रतिपादन रिपब्लिकन महिला परिषदेच्या अध्यक्षा डॉ. विमल थोरात यांनी केले. कामकी रोडवरील डॉ. आंबेडकर इंटरनॅशनल सेंटर येथे आयोजित केलेल्या रिपब्लिकन महिला परिषदेत त्या बोलत होत्या. परिषदेचे उद्घाटन औरंगाबाद येथील पीपल्स एज्युकेशन सोसायटीच्या ग्रंथपाल मालती वराळे यांनी केले. तर प्रमुख अतिथी ज्येष्ठ पत्रकार राही भिडे, दीपा श्रावस्ती सांगली, पुष्पा बौद्ध, सुमेधा राजत, प्रा. गौतमी खोब्रागडे डोंगरे आदिची उपस्थिती होती. डॉ. थोरात पुढे म्हणाल्या की, आज या रिपब्लिकन महिला परिषदेत मोठ्या संख्येने उपस्थित असलेल्या महिलांची संख्या पाहून 1942 मध्ये डॉ. बाबासाहेब यांच्या उपस्थितीत घेण्यात आलेल्या 'दलित वर्ग महिला परिषदेची आठवण झाल्याशिवाय राहात नाहीत.'

डॉ. थोरात म्हणाल्या, डॉ. बाबासाहेब म्हणायचे की शिक्षणाशिवाय दुसरे मौखिक धन कोणतेच नाही. आणि आज आपण याच विद्याधनाचा आधारार

आपली नेत्रदीपक प्रगती होत आहे, परंतु अलीकडील आकडेवारी लक्षात घेतली तर मागासवर्गीय समाजातील शिक्षणात मोठ्या प्रमाणावर गळती होत आहे. याचबरोबर स्त्री बरोबर त्यांच्यावरील, अन्याय, अत्याचार सुद्धा वाढत आहे. मागास महिला बदलचा तिरस्कार कमी झालेला नाही. याबद्दल जेव्हा जागतिक स्तरावर आवाज उठविण्याचा प्रयत्न होतो, तेव्हा याच देशातील प्रतिनिधींच्या अर्थात शासन कल्याणवतीने हे बरे नसल्याचे सांगितले जाते. हे लोक खोटे बोलत एज्युकेशन सेंटरात यांच्या ग्रंथपाल मालती वराळे यांनी केले. त्यामुळेच आज डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी त्यावेळी केलेल्या स्वतंत्र वसाहतीची मागणी करावी लागली असे विमल थोरात शेवटी म्हणाल्या.

प्रमुख अतिथी प्रख्यात पत्रकार तथा स्तंभलेखक राही भिडे आपल्या भाषणात म्हणाल्या की, 'महाराष्ट्र' हे या देशातील प्रगत आणि पुरोगामी राज्य म्हणून ओळखले जाते. परंतु याच महाराष्ट्रात अद्याप कोणतीच महिला मुख्यमंत्री का होऊ शकली नाही. जेव्हा की उत्तरप्रदेश, मध्यप्रदेश, बिहार, ओरिसा, काश्मीर, तामीळनाडू, पश्चिम बंगाल अशा अनेक राज्यात महिला मुख्यमंत्री झालेल्या आहेत. उद्घाटकीय भाषणातून मालती वराळे यांनी बॅर.

राजाभाऊ खोब्रागडे यांच्या जीवन कार्याचा आढावा घेऊन केवळ बॅर. खोब्रागडे यांनीच डॉ. बाबासाहेबांनंतर रिपब्लिकन चळवळीला खऱ्या अर्थाने न्याय दिला असे त्यांनी आवर्जून सांगितले. आपल्या भाषणात त्यांनी रमाईंनी धारवाड येथील एका शाळेत मार्गदर्शन केल्याची आठवणही सांगितली. डॉ. बाबासाहेबांच्या चळवळीत आमचे संपूर्ण कुटुंब सहभागी असल्याबद्दल आम्हाला अभिमान वाटतो अजे त्या म्हणाल्या. आणि ही चळवळ आला यापुढे नेऊन महिलांची मोठी शक्ती निर्माण करावी अशी अपेक्षा व्यक्त केली.

पुष्पा बौद्ध, प्रा. गौतमी खोब्रागडे डोंगरे, डॉ. दीपा श्रावस्ती सांगली, सुष्मा भड यांचीही याप्रसंगी समयोचित भाषणे झाली. उद्घाटन सभाचे संचालन तक्षशीला वाघमारे, छाया बेहरे खोब्रागडे यांनी प्रास्ताविक, आर्कि. कल्पना मेश्राम यांनी संविधान उद्देशिकेचे वाचन केले. सुनंदा कोचे यांनी परिचय, डॉ अर्चना सुखदेवे तर जयश्री गणवीर यांनी उपस्थितांचे आभार मानले. उद्घाटन समानंतर आंबेडकरी चळवळीतील महिलांचे योगदान आणि महिलांचे संवैधानिक अधिकार आणि आजचे वास्तव ही दोन चर्चासत्रे झाली.

क्रिकेट मॅच रेफरीसाठी नमा खोब्रागडे यांची निवड

नागपूर : बीसीसीआय साठी, दिनांक 17,18,19 जून 2025 ला, अहमदाबाद येथे झालेल्या क्रिकेट मॅच रेफरी च्या परीक्षेत विदर्भ क्रिकेट असोसिएशनची नमा खोब्रागडे यशस्वी झाली असून ती टॉप तीन मध्ये आली आहे. ऑल इंडिया स्तरावर 75 उमेदवार परीक्षेला बसले. त्यापैकी 10 ची मॅच रेफरी म्हणून निवड झाली. विदर्भ क्रिकेट असोसिएशन च्या दोन मुली, सोनिया दुसऱ्या व नमा तिसऱ्या क्रमांकावर निवड झाली आहे. नमा खोब्रागडे हिला लहानपणीच क्रिकेटची आवड, टीव्ही वर क्रिकेट मॅच बघता बघता, आवड निर्माण झाली. गल्लीत क्रिकेट खेळू लागली. वर्ष 2002 पासून क्रिकेट खेळणे सुरू झाले आणि ही आवड पुढे पॅशन झाली. विदर्भ क्रिकेट असोसिएशन आणि वेस्ट झोन ला ज्युनिअर व सিনিअर लेव्हल ला रिग्रेडेंट केले. याशिवाय, विद्यापीठ स्तरावर, नागपूर विद्यापीठाची कॅप्टन होती. नमा खोब्रागडे यांनी 2017 मध्ये क्रिकेट मधून निवृत्ती घेतली. बँक मध्ये पीओ या पदावर नियुक्ती झाली. सিনিअर मॅनेजर या पदावर कार्यरत असताना, या मोठ्या

पगाराच्या नोकरीचा 2024 मध्ये राजीनामा दिला आणि मॅच रेफरीच्या परीक्षेची तयारी केली. या परीक्षेचा निकाल 3 जुलै 2025 ला जाहीर झाला. त्यात यश मिळवून नमा खोब्रागडे, बिबिसिआयच्या क्रिकेट मॅच रेफरीसाठी निवड झाली. नमा खोब्रागडे यांचे क्रिकेटचे पॅशन एवढे प्रचंड होते की त्यांनी बँक ऑफ बडोदाचे सিনিअर मॅनेजरचे पद सोडून दिले. आजच्या स्थितीत, नोकरी मिळविण्यासाठी खूप मेहनत व हवे ते प्रयत्न होत असताना, बँकेचा मोठ्या पगाराच्या नोकरीचा, अधिकारी पदाचा, राजीनामा देण्याचा निर्णय घेणे कठीण होते. परंतु क्रिकेटसाठी नमाची ओढ बघता, तिच्या पॅशनपोटी हा निर्णय, नमाची मोठी बहीण नेहा व क्रांती तसेच क्रिकेट असोसिएशन आणि वेस्ट झोन ला शक्य झाले. नमा खोब्रागडे ही सनदी अधिकारी इ.झेड.खोब्रागडे व सामाजिक कार्यकर्त्या, संविधान फाउंडेशनच्या रेखा खोब्रागडे यांची मुलगी आहे. या यशात, विदर्भ क्रिकेट असोसिएशनचे पदाधिकारी व प्रशिक्षक यांचे मोलाचे योगदान आहे.

चलो संविधान चौक, नागपूर.

1 जुलै 2025 दोपहर 3.00 बजे से

महाबोधी महाविहार मुक्त हो व

दिक्षाभुमी सौंदर्यकरन विनाविलंब सुरु करो

उपरोक्त मांग की ओर बिहार व महाराष्ट्र सरकार का ध्यान केंद्रित करणे हेतु

घरणे आंदोलन

स्थान : संविधान चौक, नागपूर

दिनांक 1 जुलाई से 30 जुलाई 2025 तक समय : प्रतिदिन सुबह 10 बजे से शाम 6 बजे तक

आयोजक संस्थाएं

1. भारतीय बौद्ध महासभा, 2. समता सैनिक दल, 3. भिक्खु एवं भिक्खुनी संघ,

4. महीला सशक्तीकरण संघ, 5. आल इंडिया बुद्धिष्ट फोरम, 6. नागपुर स्थित सभी बौद्ध विहार समीती, सामाजिक व राजकीय, सांस्कृतिक संघटनां

मुख्य सल्लागार : भन्ते डॉ. चंद्रकिर्ति, आयु. शंकरराव डेंगरे, आयु. जेंजी. पदमाकर गनवीर, आयु. प्रकाश दार्शनिक, आयु. गणवीर वानखेडे,

मुख्य व्यवस्थापक : आयु. जे.आर. गोडबोले, आयु. विजय मेश्राम, आयुनी. सरोज राजवर्धन, आयुनी. विना नगराळे, आयु. विनय ढोके, आयु. लक्ष्मीकांत मेश्राम, आयु. गंगाधर कांबळे, आयुनी. उषाताई बौद्ध, आयु. निर्भय बागडे, 9561540611, 7447553209, 7887554537, 9881114388, 9421715584

नसलेला रस्ता निर्माण होण्याचीच ही गोष्ट आहे. कल्पना केली नव्हती अशा फांद्या या प्रवासाला फुटत गेल्या. हा प्रवास मला अणुकुचीदार शिळ्यांवरून चालवणाराच प्रवास होता. या प्रवासातून मी नवनव्याने उगवत गेलो. मी प्रवासपुत्र आहे. जन्माला पहिले आणि हा प्रवास सुरू झाला. पहिले पाऊल टाकताना पडलो. परत उभा राहिलो. चालायला आणि पुढे धावायला लागलो. मनाला आणि शरीराला सतत नवे आणि निराळे करित राहणारा हा प्रयत्नांचा, धडपडीचा प्रवास सुरू झाला. हा चिकित्सा आणि सदसद्विवेक प्रखर करणाराच प्रवास आहे.

या प्रवासात असंख्य चडउतारा आणि खाचखळगे आहेत. हातात असलेल्या कोकल्याही क्षणाला पुढच्या क्षणाबद्दल निश्चित काहीही माहीत नव्हते. हा प्रवास असंख्य नकारांनी केलेल्या माझ्या छळ्या आणि भी था नकारांशी केलेल्या संघर्षाचाच प्रवास आहे. या प्रवासाची प्रारंभीची वीसपंचवीस वर्षे स्थित्यांवर परंपरेने मनाच्या पाठीवर लिहिलेली विघातक अथवा मित्रवण्यातच गेली. पुढे कष्टपूर्वक या कोक्या पाठीवर समतोलाचे सिद्धान्तने मला करावे लागले. आवजवचा माझा प्रवास या माझ्या भटक्या मनाच्या आणि इतही सर्वांच्याच मान्या विमुक्तीचा धांडोळ घेणाराच प्रवास असतो आहे. प्रत्येक जणने प्रवासीच असते. या सर्वच प्रवाशांच्या सुखदुःखांचा मेळवा म्हणजे जीवन ! जीवन ही या प्रवाशांच्या इष्टांष्टि संबंधींचीच गोष्टी आहे. आधीचा प्रवास पुढच्या प्रवासाला सावध करीत असतो. अशी ही प्रक्रिया प्रवासात.

माझे आयुष्य म्हणजे माझ्या भावनांच्या आणि विचारांच्या सीमोळेनाचा आणि अधिकाधिक संदर्भ होणाराच प्रवास आहे. मी या प्रवासाच्या निष्कर्षासारखा प्रवास आहे. या प्रवासावर कोसळलेल्या

माझ्या अकल्पित प्रवासाची गोष्ट !

संकटांनी भला सतत सावध केले. असत्त्व आणि सचर्चीही भला तीव्र केले आणि मला तज्ज्ञाद्विहीनही केले.

आईच्या पोटातून बाहेर आलो हा पहिला प्रवास. प्रवाह चालायला लागलो हा दुसरा प्रवास.

घराबाहेर, गावाबाहेर, जिल्ह्याबाहेर, महाराष्ट्राबाहेर गेलो हे त्यानंतरचे असंख्य प्रवास. मी सारख्या सत्ते: बाहेर पडत होतो, हे असे अनेक प्रवास आहेत. अनेक छोट्यामोठ्या प्रवासांची साखळी आहे. असे माझे अस्तित्वा आहे. आमरायांमधून फिरणे, नदीत पोहोचला जाणे, शाळेत जाणे, शेतात कामाला जाणे, अशा छोट्याछोट्या प्रवासांनी पुढे मला मोठ्या प्रवासांबद्द नेले. येरला या मुद्यास छोट्या छोट्या खेड्यात चौथीपसंतीचं शाळा होती. पाचवी ते ते आठवी ही चार वर्ष मला रोज काटोलास शिवायला अन्वाणीं जवळ लागले. जाणजेणे सुमारे वीस किलोमीटर दह्यचेच. हा प्रवास त्यावेळच्या माझ्यासाठी परदेशाचं प्रवास होतो. या प्रवासांना मला शहर, शहरातले विद्यार्थी आणि शिक्षक दाखवले. नववी दहवीला काटोलात खोली करून राहिलो. शाळ्य दूर होती. मये तलाव होता. या तलावाच्या काठवर उधळीनाथांचे मंदिर होते. चक्रधराना याच उधळीनाथांना वसयतींनी विद्या दिली होती असे सांगितले जात असे. उधळीनाथ, चक्रधर या गोष्टी मला पुढे कळ्य्या. मी मंदिर पास झालो. औरंगाबादला मिलिंद कॉलेजज्येणे शिवायचा मी निर्णय घेतला. मी नागपूरही माहीत नव्हते. औरंगाबाद तर माझ्यासाठी अणखी नवा विश्वास होता. 1961 साली औरंगाबादला जाण्यासाठी मी नागपूरला आलो. हावडा-मुंबई या अतिजलद गाडीने एक्सप्रेसमयेणे बसलो. हे साहस अणोखेच होते. काहीच माहीत नव्हते. ही माझी एका मोठ्या अंधारातलीच उडी होती. मनात नवी उजळ, संघाराली होती. गाडी सुटली. माझे मनीस रजले.

माहिती नसल्यामुळे गणनातून उडविल्या लागले. दिशांची बंद दारे उघडविल्या लागली. या प्रवासात मी मल फक्त माझ्यासोबत होते. खरे म्हणजे मी प्रतिकूल परिस्थितीसोबत युद्ध सुरू केले होते. या युद्धावरच आता मी निघालो होतो. देव, देवीशर्क आणि नियती अशा गोष्टी मी कधीच मानल्या नाहीत. माझे युद्ध मलाच लढायचे होते. माझे प्रश्नही मला निर्माण करायचे होते आणि त्यांची उत्तरेही मलाच शोधायची होती. मी प्रसारविहिरीत होते आणि स्वयंप्रकाश कव्येला, माझ्यातल्या माणसाला परावलंबनमुक्त करायला निघालो होते. या गाडीचा वेग माझ्यासाठी अपूर्वच होता. पण येवढी या वेगापेक्षा माझ्या मनाचाच वेग मोठा आहे असे मला वाटत होते. झाडे इतक्या वेगाने पळताना मी प्रश्नच बघत होतो आणि त्यावेगळे माझे मन वेगाने उडत होते मी औरंगाबादला पोचण्याआधीच मन मिलिंदमध्ये पोचले होते. मिलिंदचा परिसर बघत होते. गदगदत होते. या प्रवासात प्रथमच मनाला नवी स्वप्ने फुटत होती. माझे मन वेग नेत आहे, ते सारखे सारे बदलत आहे, माझे मन पहाट झाले आहे आणि माझ्याच मनाचा मला नजराणे परियचे आहे आहे असे वाटत होते. यापूर्वी मन इतके अनावर कधीच झाले नव्हते.

यशवंत मनोहर

प्रवेश घेतला. पूर्वी
वायचा. मिलिंदच्या
वत. मिलिंदची
नव्या ज्ञानविश्वाचा
खडे, रा. ग. जाधव,
मतांचा सहवास मला
दमपुन बी. ए. ऑनर्स
छापीपाठ्या मराठी

बुद्धस्य मी बघितला. ३
बुद्धने अपार व्याकुळ
पुन्हा नव्याने जन्माला
आजवरही निरंतर नवी
सांगत आहे. एकदम
औरंगाबादमधीलही लेख
सौंदर्य पाषाणातून व
प्रतिभावतांना आणि त्य

ल. कुलकर्णी, यू. म. वंदन करतो आहे. या सर्वच लेण्यांमधून मला काळखर मात करणाऱ्या निष्ठांचे आणि कष्टांचे महत्वाकाय ऐकायला येत आहे. या सर्वच लेण्यांमधून आजवरही मला कष्टांची आणि निष्ठांची महत्ता शिकवत आहेत.

श्री ठाळ्याच्या माझ्या व होतो. येथल्यातला प्रवास सुरू झालेला प्रवास वारिक रणधुमाळीतच नू पाडणारी अनेक ऐकली.

एकाला दोनदा तरी चालायला! वाधुरा नदीचा वेवतला. वाधुरा नदीचे वेवतले. बुद्धाच्या लेण्या वा घेऊन अजिंठ्याचा त त बुद्ध वाटत बसला ना. वाधुरा नदी पाडणारी करणू आणि लोकांना सांगत होती. मी वाधुरेला नदी मारली. मी वाधुरेला ना निरंजनेची सख्खी मानतो. बुद्धाच्या लेण्यामधला बुद्ध मारला. अजिंठा हे

यांचे आणि
मानाचे महाकाव्य
हे. माझे मन
जिंजिळत झाले होते.
लेण्यामध्ये कधीही
मावळाला अपूर्व
झालेले माझे मन
होते. यावेळीही मी
बुद्ध तेवढेच मला
होण्याची गोष्ट मला
वेरुळालीही गेलो.
घिंयलत्या मी हे अपूर्व
काव्या त्या अनाम
कव्हांना तेव्हापुरा

१९८५ मध्ये मी जवळजवळ महाभाग दशरथ
भारतात फिरलो. साहित्य अकादेमीने प्रवासविवरणी
दिली होती. हे सौंदर्यस्थळे पाहण्यासाठी भटकणे
नव्हते. या प्रवासातली निरीक्षणे मी 'स्मरणांची काव्य
काव्ही' या पुस्तकात चितारली आहेत. या प्रवासा
मी माणसे वाचली. इकडे खुद्द मीदे आहेत, पण मी
मंदिरांगनातेचली पीडित माणसे पाहिली. शास्त्रींच्या
गरिबांच्या घरांची दुर्दुवस्था आणि अनाथकूळ मंदिरां
यातील आजवरही वाढणारा संतापविरोध मला
प्रधानादयची वाट आला. सर्वच तीसपेक्षा
निकडीच्या प्रश्नांवरून लोकांचे लक्ष विचलित
करतात. जे या धंधणेचे लाभार्थी आहेत त्यांच्यासाठी
हे प्रकृत्य राबवले जातात, पण या मूठभरांचे
स्वाथर्थक एक समतात आहे.

क्रमशः ■ ■ ■

क्रमशः ■ ■

‘वाळवी’ - मानवी मूल्यांच्या अधःपतनाचा

‘वाळी’ हा कवयित्री अनिता अर्जुन कात्यायनांचा प्रथम काव्यसंग्रह आहे. यात एकूण कवितांचा समवेश आहे. संगत कवयित्रीने लोकजीवितो प्रवृत्तीचा समाचार काव्यात्म विचिंतनातून प्राप्त केला आहे. या संग्रहातील प्रत्येक कविता ही सकारणात्मक जगाणील व्यक्त करतांना मानवी जीवनाला चेतना करणाऱ्या विधातकर प्रवृत्तीची नोंद घेतानाच बुद्धिवश संदर्भासंपन्न होण्याच्या इशारा करते. खरेतर ‘त्यातला शोध घेणे म्हणजे स्वतःच्या अस्तित्वाचा उघडपणेयासारखे आहे. मानवी जीवनात जे जे उदात्त, मर्यादित, ते केवळ ’स्त्री-पुरूष तत्त्वांना’ तात आहे. अर्थात हा आवर्णापूर्वी त्यागत गौतम बुद्धाने दुःख निरोधनाचे मार्ग दर्शविले होते असाच काव्यकर्ते केला. ‘स्त्री-पुरूष’ समतेच्या आंगां मागे जाऊन जीवनाचा विचार होणे अत्यावश्यक आहे. त्या जीवनाचे अज्ञान, अंधश्रद्धा काव्यात्मक लयात समाजात वैचारिक दिशा देण्याच्या शास्त्रीय उपग्रह केला. म्हणजे

समाचार घेणारी कविता

यांच्या परब काळव्या का कसोटीवर टिकला. इतर वि
परसव्याच्या मर्यादा लक्षात घेता बुद्धाने के
अभिप्रायातील बाबींचा 'भौतिक' अंगाने विचार वे
मानवी मनाचा शोष घेतला. अर्थशास्त्र मां
सामाजिक दृष्टीने मानवाचा विचार केला.
पारवर्भूमीवर तथागत बुद्धचे चिंतन लक्षणीय क
'तथागत...!' या काव्यसंग्रहातील पहिल्याच का
कवयित्री अनिता कांबळे म्हणतात,
'तथागत,
तुला शोधू पाहणे म्हणजे
स्वतः जवळ जाणे
स्वतःचे मादीपण नाकारत
उसवत नेणे स्वतःला
माणुषपणपर्यंत ...!'
विषमतायुक्त समाजव्यवस्थेत स्त्रियांना
नेमेरीक गुह्यत धरले जाते. ती 'माणुष'
आहे. तिला मान आहे, भावना आहेत, हे
बरेचदा विसरून तिच्यावर अन्याय,
अत्याचार केले जातात. तिच्या
सोपिकतेचा तोल ढळला की, वादळ
उठतयं!' 'आमच्या लेखी स्त्री' या कवितेत अति
यथोचित शब्दात कवयित्रीने स्त्री मनाचा वेध घे
आहे. कवयित्री म्हणतात,
'धराती बाई निम्नू, शांत नि सोपिक असेपर्यंत !'
घर कसं शांत चालतयं !
सोपिकतेचा थोडाही तोल ढळला की
घरात कसं वादळ उठतयं !'
'खरेत' स्वातंत्र्य' हे नैसर्गिक 'मूल्य' आहे. लोकश
स्वातंत्र्य' हे तत्व आहे. 'मानव ही निसर्गाची नि

आहे तर निश्चितपणे त्यालाही स्वातंत्र्य उपभोगता आला पाहिजे. मात्र मनुष्र्प्रति व्यवस्थेत अनेक कुत्रिम बंधनां पिढ्यान् पिढ्या 'माणूस'ही गुलाम होता. 'पक्षी आणि गुलाम' या कवितेत कवयित्रीने मानवी अवस्थेचे चित्रण केले आहे. कवयित्री म्हणतात,
'पक्षी मागतात का स्वातंत्र्य
कुणाकडून उडण्याचं?
माणसाने त्याला
पिंजरा बंद करणं वेगळं

समीक्षा

दिनेश कोटांगले
मो.9834492541

व्यक्त केला आहे. कवयित्री म्हणतात,
 'मला वाटलं माझ्या अंततः जखमांवर
 तू हळूच फुंकर घालतील स्वतःच्या अस्तित्वाची
 भाग पाडशील मला सर्वच विसरायला
 जगण्याला येताना उधान पुन्हा पाहता येईल !
 पण छद्द ! असं होतंय का ?
 तुला फुंकर नाही पण जखम होता आलं
 हेही काही कमी नाही
 आता तुही खूप लाडका जखमांच्या

जीवनाची लय शोधणारी बालकविता कविता

‘काय तसे मी करू’ हा बालकवितासंग्रह कवी प्रसेनजित गायकवाड यांचा नुक्ताका प्रकाशित झाला. कवी प्रसेनजित गायकवाड ह्या महाराष्ट्रातील नामवंत कवी व लेखक. त्यांचे अनेक पुस्तके प्रकाशित आहेत. स्वतः अनेक पुस्तकांचे संपादन त्यांनी केलेले आहे. ही झाली त्यांची साहित्य क्षेत्रातील ओळख पण शिक्षण वर्तुळात ते संवेदनशील बालस्रेही शिक्षक म्हणून प्रसिद्ध आहेत.

मुलांच्या शिकण्याच्या नैसर्गिक पद्धतीवर ते नेहमी मार्गदर्शन करुन असतात. तसेच प्रत्येक मूल शाळेत आले पाहिजे, व ते टिकले पाहिजे या तत्त्वम्येने ते बालरक्षक म्हणून नागपूर जिल्हा परिषद मध्ये उनक कामगिरी बजावत आहेत. असेच तांदे, पाडे, वल्लभकरया, वोटभट्टया येथील शाळाबाह्य मुलांना त्यांनी शिक्षणाच्या प्रवाहात आणले, आणताले. तसेच मुलांचे हक्क आणि शिक्षक, पातक आणि समाज म्हणून आपली जबाबदारी याविषयीही ते वेळेवेळी शिक्षक, पालक यांचे समुपदेशन करतात. आणि म्हणून त्यांचा बालकविते संग्रह येणे मोठी गोष्ट ठरते. कारण बालकांच्या भावविश्वासी, मनोवैज्ञानिक व्यापारांशी त्यांचा संबंध येतो, त्याशीच त्यांची कविता नाते जोडते. आणि म्हणून असे शिक्षक म्हणून, पालक म्हणून समाजातील जबाबदार नागरिक म्हणून

त्यांचा हा कविता संग्रह वाचणे महत्त्वपूर्ण ठरते. बालकांच्या जडपणडपणीत मोलाची भूमिका बजावण्यात हा कविता संग्रह नमूक महेत्वाची भूमिका बजावील यात शंका नाही. या कविता संग्रहाच्या अगदी सुरुवातीला कवीचे पालनग आहो. ते मोलान शिक्क, मागेक म्हणून आपण वाचणे महत्त्वपूर्ण तर अहेच पण भाषा अथासकांसाठी ती महत्वाची शिदोरी आहे. या अहेवून सांगावेसे वाटते. या कविता संग्रहात 46 कविता आहेत. अर्थात ही सर्व बालगीती, बडबड गीते, बालकविता आहेत. पहिलीच कविता 'पोरी निघाल्या शाळेत' ही आहे. म. फुले यांनी सावित्रीबाईंना घेऊन घेऊन 'पोरी निघाल्या शाळेत' आणि क्रांती झाली. याचे बान जेव्हा कवी ठेवतो तेव्हा 'पोरी निघाल्या शाळेत... माझ्या गावाची श्रीमती' यांसारख्या ओळी आपसुकच कवितेक ठारवल्या येतात. ह्या ज्योती 'सावित्रीच्या लेकींना 'आयुष्याच्या वळुंना' वाट वाटवसे सोपी' म्हणून कवी अभिमानाने ज्योती - सारंय्या नामाचा गजरही करतो. शिकत असलेला मंदू प्रश्न विचारू शकतो? ज्योतीबांना ठाऊक होते. कारण शिष्यांनी प्रश्न पडतात, शोषणाच्या कष्टल्या कळतात. अविद्येने शुद्ध खचले? ज्योतीबांनी पडवून दिले होते आणि म्हणूनच त्यांनी सर्व बहुजनांच्या शिष्यांना आग्रही धरला होते. हा प्रश्न करणारा पडवणारा पडवायचा आहे.

लहान मूले मुख्यतच चिकित्सक असतात. आहे का? तसे का आहे प्रश्न त्याला पडतात. त्याचे कुठूहलाला योग्य दिशेन्याय व ते कुठूहल वाढत जाईल अशा शिक्षण देणारे शिक्षक असतील तर या देशात मोठे वैज्ञानिक, संशोधक, तत्ववेत्ते नक्की घडतील. आणि म्हणून बालमानाने पडवलेले प्रश्न बडबड गीत, गाणी यातून कवी प्रस्तुत करत. आहे कुठूहल वाढविणारे गाणी, गीत बालवयात किती आवश्यक आहेत याचे महत्त्व अनेक बालमानसशास्त्रज्ञांनी सुद्धा सांगितले आहेच. आणि म्हणून प्रश्न शिक्षणसंग्रहाचे काय तसे मी करू? शीर्षक समर्पक वाटते. हा कवी अत्यन्त संवेदनशील आहे. तसेच हा कवी समाजाचे भले करणाऱ्यांप्रति कृतज्ञ

ठेवावा ही शिकवणही मुलांना देतो.
 'गुप्ती घास घेतो सम्राजे भुमिला...'
 'माऊन्या... माऊलीत' (45)
 असा संवेदनशील, निसर्गप्रेमी कवी
 वैज्ञानिक दृष्टिकोन बाळगणाऱ्याही कवी
 आहे. वैज्ञानिक दृष्टिकोन आपले
 संवेधानिक मूल्यच आहे. आणि शिक्षक
 म्हणून तर ते प्रत्येक शिक्षकाच्या आणि
 असेच आवश्‍यकच. आणि म्हणून या
 कवीच्या रचनेत चिकित्सेक विचार
 करण्याच्या पद्धतीत त्याची पदोपदी प्रचिती
 येते.
 'चंद्रवर दिसतो मोठा डाग असा
 तो तर मुरळीच नव्हे ससा'
 दृष्टीचे गुरुल आहे कसे पहा !
 पृथ्वीचे गुरुत्व भागिले सहा (44)
 मोंगळ्यारी करू साजरी, चंद्रावरती हिंडू
 कडे शनीचे पाहू आणि घर शुक्रावर
 धुंडू (33) मंगळ, शनी राहू, केतू
 आपल्याकडे अपशरणी ग्रह. पण कवी
 यांच्यासबे मुलांना घेऊन मजेचे गाणे
 गातो. आणि मुलांच्या
 ह्याद्याच्यापैकी भीती आदी अलगत दूर
 करतो. वैज्ञानिक दृष्टिकोन असणारा
 शिक्षक याच प्रकारे मुलांत वैज्ञानिक
 दृष्टिकोन पेरतो नाही का ! हा कवी
 वैचारिक आहे, तत्वज्ञानी आहे, वैज्ञानिक
 दृष्टिकोन असणारा आहे, संवेदनशील आहे
 त्याच बरोबर कविची सौंदर्यदृष्टीही
 विलक्षण आहे. या संग्रहातील प्रत्येक
 पानातील कवितेत त्याची प्रचिती येते.
 कवितेतील प्रतिके, प्रतिमा, निसर्गाचा
 साज लेवून आलेल्या आहेत. गुलाबी रंग
 हिरवे कोंदण, जाई जुईची वेलांदी, रुणझुन
 वाटवा, गुंजा डोळे इत्यादी. प्रत्येक
 कवितेसाठी सम्यक् आहे रंगीत चित्रण

आहे. त्यामुळे कवितासंग्रह देखाणा व आकर्षक झाला आहे. मुलांमध्ये ही सौंदर्यदृष्टी विकसित व्हावी व जीवनाची लय गवसावी असे कविला मनापासून वाटते. आणि म्हणून कवी कधी डोंगरांशी, जंगलांशी, पशु- पक्ष्यांशी, व्हाणांशी, चंद्रांशी तारकांशी मैत्री करायला या मूलांसोबत उडायतो.

या कविता संग्रहातून कवी आपली मुले एक माणूस म्हणून घडली जावीत असा विचार आपल्याला देते.

‘बुद्ध्याची ही तीन बाजूचे’
यातून कवी बुद्ध्याचे जीवनाचे तत्वज्ञान कवी आवश्यक आहे सांगत ‘वाईट काही ऐकू नको रे
एक आपला आंतरस्वर’ (12) असे स्वतःलाही पटवून देतो.

आणि म्हणून कवीही आपला +आंतरस्वर ‘एकेतो. हा आंतरस्वर मानवी आहे.’
माणसाला माणसासारखे घडविण्यासाठी आवश्यक त्या मूल्यांचा आग्रह धरणारा आहे. हा स्वरच या कवितासंग्रहाचा प्राण आहे. आणि म्हणून ‘उद्योग’ (संविधान) (46) स्वरूपात तो शेवटी निनादतोही.

अथवा या महत्त्वपूर्ण बालकवितासंग्रहाचे विद्यार्थी, पालक, शिक्षक, भाषा अभ्यासक नक्कीच स्वागत करतील यात काही शंका नाही. तसेच हा संग्रह अनेक पुरस्कारांनी पुरस्कृत व्हावा ह्या सादर आहे. बालकविता संस्कारचे नाव :- ‘कवितेचे मी करू?’

कवी :- प्रसेनजित गायकवाड
(8806560740)

प्रकाशन :- संवेदना प्रकाशन, खापरखेडा नागपूर

मूल्य :- 120/- ■ ■ ■

जगाचा युद्ध तणाव अक्षय

ઝગેતૂન ટબ્બલ...!

डॉ. श्रीती नीरज स्वयंलाखे यांनी नुकत्याच दिलेले थेंबे द लीला पॅलेसमध्ये झालेल्या प्रतिष्ठित मिसर्पे इंडिया वन्स इन अ मिलियन स्पर्थेतील अभिमानास्पद तथम उज्वळजेत्याचा किताब मिळवून नागपूर शहराला गौरवान्वित केले. या स्पर्थेत देशाच्या विविध राज्यातून अनेक स्पर्थेकानी भाग घेतला होता. ही स्पर्थ 26 जुन ते 29 जुन पर्थेत होती.

मिसर्पे इंडिया वन्स इन अ मिलियन स्पर्थेतील माझा प्रवास राष्ट्रीय पोशाख सांस्कृतिक प्रतिभा, मुलाखत आणि टॅलेट टोच्योमध्ये अत्यंत स्थान पटकावून अविस्मरणीय ठरला.

सक्षमीकरण आणि स्त्रींची बहुआयामी क्षमता 'माझ्या प्रवासाला माझ्या पांयांनी, प्रोफेसर ज्योत्सना आणि डॉ. रवी चरडे यांनी दिलेल्या खंबीर पाठिंब्याने आणि मार्गदर्शनेने आकार दिला आहे.' असे डॉ. श्रीती स्वयंलाखे म्हणाल्या. 'लहानपणापासून त्यांनी माझ्यात उजवत क्षमता जोपासण्याचे आणि मजबूत आध्यात्मिक पाया राखण्याचे महत्त्व बिंबवले. या सगोपांगमुळे मला जीवनातली विविध पैतू आणि सामाजिक प्लॅटफॉर्मवर एक डॉक्टर म्हणून व्यावहारिक वारसाचे बळ मिळाले.'

जै. श्रुती स्वाच्छास्त्राया यशस्वी प्रेरणा आणि समीकरणाचा मंत्र नागपूरमध्ये दोन सणालेय यशस्वीरित्या स्थापन करणाऱ्यां. श्रुती स्वाच्छास्त्राचे 'जिये रोगे यशस्वी आहेत, तिथेच महावेले' या तत्त्वाज्याचे भूमिगत उद्धारण आहेत. त्यांच्या यशस्वी वैद्यकीय कारकिर्दीतील काडे आणि महत्त्वपूर्ण उद्योजकतेचा जोडीला, त्यांना नेहमीच एक स्त्री म्हणून राहिली शोधण्याचे स्वप्न होते. केवळ स्वच्छास्त्राच्या धर्तुती कामांप्रति मर्यादित राहण्यास त्यांनी नकार दिला. आपल्या पती वैयक्तिक विषयासाच्या तीव्र डेव्हने त्यांना मिसरे डड्या वस्तु अन मलियन सपथेत धाव घेण्यास आणि त्यात त्याच मिळण्यास पोलावत दिले

महिलांमध्ये त्यांच्या सामाजिक, व्यावसायिक आणि कौटुंबिक जबाबदाऱ्यांमध्ये संतुलन साधण्याची अविस्मरणीय क्षमता असते,' असे डॉ. श्रुती सख्वालाखे यांनी जोर देऊन सांगितले. 'माझे स्वतःचे जीवन हे याचेच एक उदाहरण आहे, कारण माझी माझ्या व्यावसायिक ध्येयांचा उर्कटतेने पापुसुरा करत आहे आणि त्याचबरोबरच माझ्या मोठ्या मुलांचे सगोपन करते, जो राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय बुद्धिमान विजेता आहे. हे संतुलन माझ्यासाठी ओझे नसून एक सुसंवादी नृत्य आहे.' त्यांच्या सामर्थ्या आणि प्रेरणेचा एक महत्त्वाचा स्रोत म्हणजे त्यांचे पती, डॉ. नीरज सख्वालाखे, असे डॉ. सख्वालाखे नेमणजे मान्य करतात. 'माझ्या पतींनी या संपूर्ण प्रवासात मला संत प्रेरणा दिली आहे' असे त्यांनी कृतज्ञतापूर्वक सांगितले. 'त्यांचा व्यावसायिक विश्वास माझ्या प्रत्येक पावलावर महत्त्वाचा उरला आहे.'

६. श्रुती सच्चात्वाखे 'समग्र सक्षमीकरणार्थी कला' या तत्त्वज्ञानाची पुरस्कृत्य आहे, जे त्यांच्या व्यावसायिक कार्याला आणि वैयक्तिक जीवनाला मार्गदर्शन करते. 'एक सर्जन म्हणून, मी आतून आत्मविश्वास निर्माण करते. माझा खरोखर विश्वास आहे की आत्मनिश्वास हे जगाला बदलण्याचे सर्वात शक्तिशाली शस्त्र आहे,' असे त्यांनी प्रतिपादन केले. ही त्यांची श्रद्धा समाजावर सकारात्मक प्रभाव पाडण्याच्या त्यांच्या वचनबद्धतेवरून विस्तारते.

७. 'मी महिलांना प्रेरणा देण्यासाठी आणि सभ्य करण्यासाठी, समाजात सकारात्मक बदल घडवण्यासाठी, आणि जीवनाच्या प्रत्येक पैलूचा आनंद आणि आत्मविश्वासाने अनुभव घेण्यासाठी येथे आहे,' असे डॉ. श्रुती सच्चात्वाखे यांनी पुढे सांगितले. 'मला वाटते की खरी सुंदरता बाह्य सौंदर्याच्या पलीकडची आहे; ती आत्मविश्वास, दयाळूपणा आणि प्रामाणिकपणा यासारख्या आंतरिक गुणांबद्दल आहे. सौंदर्य चेहऱ्यात नसले तरी, त्याचा प्रकाश हृदयात असतो. हे सर्व एका खूब्या मनावद्दल सुंदर हृदयाबद्दल आणि शुद्ध आत्मनिश्वास आहे.'

८. श्रुती सच्चात्वाखे - महिलांसाठी प्रेरणादायी संदेश :- डॉ. श्रुती सच्चात्वाखे महिलांना स्वतःवर विश्वास ठेवण्याचे आणि इतरांशी तुलना करणे टाळण्याचे आव्हान करतात. 'मला म्हणतात, 'स्वतःवर विश्वास ठेवा. स्वतःची इतरांशी तुलना करू नका, कारण खरे सौंदर्य असा हृदयात असते जे खऱ्या अर्थाने विश्वास ठेवते. मी नेहमी म्हणते, तिला विश्वास होता की ती हे करू शकते, म्हणून तिने ते केले. 'स्वामी विवेकानंदानांच्या कालातीत विचारांपासून प्रेरणा घेत डॉ. श्रुती सच्चात्वाखे आपला संदेश संभवतात. 'उद्य, जोगे वा आणि ध्येय साध्य होईपर्यंत थांबू नका. चला, आपण आपण जो बदल पाहू इच्छितो, तो स्वतःच बनूया, करूणा, धैर्य आणि त्याच्या आपल्या कर्तूंना मार्गदर्शक करू दे.

डॉ. श्रुती नीरज सावळ्ये यांच्याबद्दल - 11 डॉ. श्रुती नीरज सव्वालाखे यांना नागपुरातील एक आघाडीच्या दंत शल्यचिकित्सक (Dental Surgeon), कॉस्मेटोलॉजिस्ट (Cosmetologist) आणि एमबीए (MBA) धारक आहेत. त्या मिसेस इंडिया वनस इन अ मिलियन स्पर्थे पहिल्या उर्वजिवेच्या (vst Runner Up) ठरल्या आहेत आणि त्यांनी दोन यशस्वी रुग्णालयेही स्थापन केली आहेत. सक्षमीकरणच्या त्यांच्या समग्र दृष्टिकोनासाठी त्यांच्या ओळखल्या जातात. त्या एक सर्मापिंत माता असून, महिलांच्या जीवनातील सर्व वैलूमध्ये त्यांची स्वप्ने पूर्ण करणया क्षमतेच्या त्या एक प्रखर पुरस्कर्त्या (Strong Advocate) आहेत. ■ ■ ■

Figure 1

■ बसौसे ■

महत्वाचे

धम्मप्रचारक बबिता शेंडेने सामाजिक बांधिलकी जपली

नागपूर : शांतीनगर निवासस्थानी बबिता सूर्यभान शेंडे यांनी मान-अपमान, पद-प्रतिष्ठेची पर्वा न करता निःस्वार्थपणे सतत कार्य करीत आहेत. त्यांच्या उल्लेखनीय कार्यात त्यांच्या परिवाराचे मोठे योगदान आहे असे राजकुमार वंजारी यांनी सांगितले. याप्रसंगी उपस्थित मान्यवरांनी मार्गदर्शन केले. सत्काराला उत्तर देताना बबिता सूर्यभानजी शेंडे म्हणाल्या सूर्यभान शेंडे यांनी घरादाराकडे लक्ष दिले नाही. घर ज्या स्थितीत होते त्या स्थितीमध्ये आहे. घरावरती कौल आहेत. तिथून पाणी खाली टपकत आहे. त्यांनी साधे घर देखील बनवले नाही आणि समाजकार्य करीत आहेत. अशा प्रकारच्या त्यांनी दुःख व्यक्त केले. शकुंतला सूर्यभान शेंडे मनोगत व्यक्त करताना म्हणाल्या, आमच्या परिवारात आजपर्यंत कुठलाही भांडण तंटा झालेला नाही. आम्ही सर्व खुश आहोत. याप्रसंगी सूर्यभान शेंडे यांनीही आपल्या जीवन कार्यावर प्रकाश टाकला. स्त्रीभूषण रमाई आंबेडकर संस्था नागपूर तर्फे अध्यक्ष राजकुमार वंजारी, हरिदास बेलेकर, जास्वंद पाटील, शिवनाथ नागदेव, कृष्णाजी बोरकर यांचे हस्ते शांत, पुष्पगुच्छ व रमाई स्मृतीचिन्ह देऊन बबिता शेंडे यांचा सत्कार करण्यात आला.

शासकीय औ.प्र. संस्थेत अप्रेंटिशीप मेळावात 61 विद्यार्थ्यांना आफर लेटर

चंद्रपूर : ऋषी अगस्त शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था चंद्रपूर येथे नुकताच अप्रेंटिशीप मेळावा सिपेट सभागृहात आयोजित करण्यात आला होता. संस्थेचे प्राचार्य वैभव बोनीगीवार यांच्या मार्गदर्शनात झालेल्या या मेळाव्यात महिंद्रा अँड महिंद्रा मुंबई या कंपनीच्या वतीने 170 तर मारुती सुझुकी च्या वतीने पाच प्रशिक्षणाख्यांची निवड करण्यात आली. एल अँड टी कंपनी पनवेल मुंबईच्या वतीने कारपेंटर, मेसन, फिटर, इलेक्ट्रिशियन आणि वाययमन या पाच व्यवसायाच्या प्रशिक्षणाथ्यांच्या मुलाखती घेण्यात आल्या, त्यातून निवड झालेल्या 61 प्रशिक्षणाख्यांना अप्रेंटिशीपचे ऑफर लेटर मिळाले. विविध कंपनीकडून निवड झालेल्या उमेदवारांचे संस्थेचे प्राचार्य वैभव बोनीगीवार यांनी आफर लेटर प्रदान करून त्यांचे अभिनंदन केले. या दोन दिवसीय मेळाव्याचे निरोपान गटनिदेशक नंदेश्वर यांनी केले. गटनिदेशक टोंगे, निमसरकर, हेलवडे, निदेशक केने, वंजारी, कोडपे, नंदेनवार, पाईकराव, चोपडे, धुळे, चव्हाण आणि बीटीआरआयचे धवणे यांनी विशेष सहकार्य केले.

कल्याण मित्र भिक्खू निवास शिवसुंदर नगर येथे बुद्ध मुर्तीची प्रतिष्ठापना

नागपूर : कल्याण मित्र भिक्खू निवास शिवसुंदर नगर प्लॉट नंबर 131 तरीडी खुर्द प्रधानमंत्री आवास योजनेच्या मागे सिंबोसिस कॉलेज समोर वाटोळ रोड नागपूर येथे पुज्य भंतेजी संघ रत्न साक्य यांनी प्लॉट खरेदी करून त्या जागेवर बुद्ध विहार भिक्खू निवास बांधकाम करून कल्याण मित्र भिक्खू निवास येथे बुद्ध मुर्तीची प्रतिष्ठापना व पुज्य भंतेजी प्रज्ञानंदजी स्थविर, यांच्या प्रमुख उपस्थितीत तसेच भिक्खू संघाच्या उपस्थिती मध्ये बुद्ध मुर्तीची प्रतिष्ठापना करण्यात आली, ह्या शुभ प्रसंगी भिक्खू संघाच्या वतीने बुद्ध वंदना व सुत्र पठन करण्यात आले. यावेळी प्रामुख्याने भिक्खू संघाची उपस्थितीत होती, पुज्य भंतेजी प्रज्ञानंदजी स्थविर, भंतेजी गुणानंद, भंतेजी संघानंद, सुबोध भंतेजी, बोधीप्रिय भंतेजी, अशोक बोधी भंतेजी, संघरत्न साक्य भंतेजी, यांची प्रमुख उपस्थिती होती. ह्या कार्यक्रमात आवर्जून उपस्थित किशोर शेंडे, उत्पला शेंडे, माया मोटेकरे, मंद नाईक, सत्यभामा नगरारे, शोभा गुरुभेले, सुशिला, ढोके, तक्षशिला बुद्ध विहार संघचेतना उपासक उपासिका संघाचे संस्थापक अध्यक्ष भगवानजी कांबळे, बुद्ध मुर्ती प्रतिष्ठापना या कार्यक्रमात होते. त्याच प्रमाणे बुद्ध विहाराच्या परिसरातील उपासक उपासिका यांनी परिश्रम घेतले.

निधन वार्ता

शोभाताई विठ्ठलराव मुळे

नागपूर : ग.भा. शोभाताई विठ्ठलराव मुळे वय 90, यांचे आज 4 जुलै रोजी वार्धक्याने दुःखद निधन झाले. अंत्यविधी 5 जुलै ला दीघोरी दहन घाटावर करण्यात आला.

भाग्यश्री राजेश खोरगडे

नागपूर : भाग्यश्री राजेश खोरगडे वय 50 वर्ष रा. बर्डी तेलीपुरा यांचे दि 4 जुलै रोजी वडीलाचा राहते घरी दोलतराव बागेकर (वडील) जुनीमंगळवारी गंगाबाई घाट रोड हत्तीनाला, येथे निधन झाले. अंत्यसंस्कार दि. 5 जुलै ला गंगाबाई घाट येथे करण्यात आले.

गयाबाई कपूरचंद रबडे

नागपूर : महेशनागर नागपूर निवासी गणेश कपूरचंद रबडे (पांधराखेडीवाले) यांच्या मातोश्री ग.भा.गयाबाई कपूरचंद रबडे हिचे वयाच्या 95 व्या वर्षी वृद्धावस्थेमुळे निधन झाले. मानकापूर घाटावर अंतिम संस्कार करण्यात आले. त्यांच्या पश्चात तीन मुले, व बराच मोठा आप्त परिवार आहे.

बहुजन सौरभ प्रकाशक, संपादक, मालक, मुद्रक सिध्दार्थ जीवन कांबळे यांनी देश प्रेस पब्लिकेशन, E-30/2, इंडस्ट्रीयल एरिया, सोनेगाव (सीम), हिंगणा, एम.आय.डी.सी., नागपूर - 440016 येथे मुद्रित केले व 9/2, स्वराज कॉलनी, मेडिकल कॉलेजच्या मागे, नागपूर-440027, येथे प्रकाशित केले. RNI NO. MAHMAR 2020/84035 Printed, Owner by Siddharth Jiwan Kamble, Published at 9/2 Swaraj Colony, Behind

डॉक्टर्स डे निमित्ताने नाशिक येथे अनिल वैद्य यांच्या हस्ते डॉक्टरांचा सत्कार

नाशिक : फुले, शाहू, आंबेडकर बहुउद्देशीय संस्थेच्या वतीने सविधान अमृत महोत्सव व डॉक्टर्स डे निमित्त नाशिक विभागात सामाजिक क्षेत्रात उल्लेखनीय कार्य करणाऱ्या डॉक्टरांचा सन्मान सुप्रसिद्ध विचारवंत माजी न्यायाधीश अनिल वैद्य यांच्या हस्ते करण्यात आला आहे.

सन्मान प्राप्त डॉक्टर्स : डॉ. मनीषा जगताप, डॉ. रेश्मा घोडेराव, डॉ. आशा देवकर, डॉ. रविंद्र शिंदे, डॉ. संजय धुरजड, डॉ. रवींद्र जाधव, डॉ. राहुल सोनवणे, डॉ. श्रीकांत खरे, डॉ. कमलेश खैरनार, डॉ. विशाल जाधव आदींचा सन्मान करण्यात आला. यात एम डी. पदवी उतीर्ण डॉक्टर्स आहेत.

जे वैद्यकीय क्षेत्रा शिवाय सामाजिक उत्तरदायित्व म्हणून सुद्धा काम करतात. यावेळी संस्थेचे सस्थापक संजय भरीत अध्यक्ष जगन्नाथ

भरीत, संजय नेटवणे, सतीश गांगुडे, ईश्वर जाधव, अजय भरीत आधी

उपस्थित होते. अनिल वैद्य आपल्या भाषणात म्हणाले की, कार्य करणाऱ्या निष्ठावंत कार्यकर्त्यांचा सत्कार झाला पाहिजे. त्यामुळे इतरांना प्रेरणा मिळेल. ज्यांचा सत्कार करण्यात येतो त्यांनाही सन्मानाने भूषण वाटू लागते व ते अधिक कार्य प्रवण होतात. कार्यक्रमाचे आभार प्रदर्शन

ज्येष्ठ दंत रोग चिकित्सक डॉ विशाल जाधव यांनी केले.

अमली पदार्थ सेवना विरोधात शाळा कॉलेज मधुन जनजागृती

नागपूर : शहरासह महाराष्ट्रात अमली पदार्थांची झपाट्याने होत असलेली वाढ ही अत्यंत गंभीर बाब असून तरुण पिढीचे भविष्य उद्धस्त होत आहे. यासाठी नागपूर शहर पोलीस आयुक्त रविंद्र सिंघल यांच्या नेतृत्वा मध्ये ऑपरेशन थंडरच्या माध्यमातून शाळा कॉलेजमध्ये जाऊन जन जागृती मोहीम राबविण्यात येत आहे. त्याच अनुषंगाने झिंगाबाई टाकळी येथील गुरुकुंज कॉन्वेंट व महाविद्यालय येथे मानकापूर पोलीस स्टेशन चे वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक हेरश काळसेकर यांच्या अध्यक्षते खाली, श्री संत गाडगे बाबा चेलफेअर फाउंडेशन चे अध्यक्ष संजय भिलकर, शाळेचे संचालक रविंद्र बिजवे, सामाजीक कार्यकर्ता नागेश राऊत,

चिमोटे यांच्या उपस्थितीत संपन्न झाला. शहरात शाळा व महाविद्यालय जवळील चाहा टपरी, पान ठेला व ईतर छोट्या मोठ्या दुकानामध्ये चौरुण लपुण तरुण मुला मुलीना व विद्यार्थीना ड्रम्स, एम डी, ई सिगरेट, चरस, विकुण नशा करण्याकरीता प्रोत्साहीत करण्यात येते. यामुळे तरुणांचे व विद्यार्थीना चे आयुष्याचे नुकसान होत आहे. अनेक कुटुंब उद्धस्त होत आहे. यावर आळा घालण्याकरीता शाळा व महाविद्यालयामध्ये जाऊन जन-जागृती करण्यात येत आहे.

तरुणांनी व विद्यार्थीना कोणत्याही प्रकारच्या नशेकडे केंद्रीत न होता शिक्षणाची नशा करुण उच्च शिक्षित व्हावे आपल्या मधुनच उद्या आय पी एस, आय एस,

डॉक्टर, इंजिनियर, शिक्षक, होऊन जनसेवा करण्याचे उद्दिष्ट ठेवल्या समोर ठेवावे असे मार्गदर्शन पी आय हेरश काळसेकर यांनी केले. या प्रसंगी शाळेचे संचालक रविंद्र बिजवे यांनी आलेल्या पाहुण्यांचे स्वागत झाडाचे रोपटे देऊन केले व आभार मानले. शाळेचे विद्यार्थी, कर्मचारी व पोलीस कर्मचारी उपस्थित होते.

शालार्थ आयडी घोटाळ्यात

महिनाभरात गठीत होणार एसआयटी

नागपूर : संपूर्ण राज्याला हादरविणाऱ्या शालार्थ आयडी घोटाळ्यात अद्यापही राज्य शासनाकडून एसआयटीची (विशेष चौकशी समिती) स्थापना झालेली नाही. मात्र, महिनाभरात राज्य शासनाकडून एसआयटी गठित करून या प्रकरणाची सखोल चौकशी करण्यात येईल, अशी माहिती राज्याचे शालेय शिक्षण राज्यमंत्री डॉ. पंकज भोयर यांनी दिली.

विधान परिषदेत आ. संदीप जोशी यांनी हा मुद्दा उपस्थित केला होता व त्यावर त्यांनी ही माहिती दिली. शालार्थ आयडी घोटाळा लावून धरला असून, आतापर्यंत 20 हून अधिक जणांना अटक करण्यात आली आहे. शुक्रवारी संदीप जोशी यांनी प्रश्नोत्तराच्या तासादरम्यान हा मुद्दा उपस्थित केला होता. या प्रकरणात एसआयटी नेमण्याची मागणी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्याकडे केली होती. मुख्यमंत्र्यांनी या मागणीला हिरवा कंदिल

दाखविला होता. मात्र, अद्याप एसआयटी समिती नेमण्यात आली नाही. ही समिती कधीपर्यंत घोषित करण्यात येईल, तसेच संपूर्ण राज्यात झालेल्या नियुक्त्या, बदल्या, शाळा हस्तांतरण, तसेच शाळांना अल्पसंख्यांक दर्जा देण्याच्या प्रकरणातील राज्यव्यापी घोटाळ्याची चर्चा करणार का व अनेक फाइल्स मंत्रालयात मागील पाच-सहा वर्षांपासून दाबून ठेवणाऱ्या शिक्षण विभागातील झारीतील शुकाचार्यांवर कारवाई करणार काय, असे प्रश्न जोशी यांनी उपस्थित केले.

वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक मुकुंद ठाकरे यांनी

रक्तदान करून युवकांना दिली प्रेरणा !

नागपूर : माणसाला अन्न, पाणी, प्राणवायुची गरज आहे. याहीपेक्षा रक्ताची गरज जास्त आहे. दुष्काळात अन्न विदेशातून मागवता येईल. समुद्राच्या पाण्यावर प्रक्रीया करून पीण्यायोग्य करता येईल. ऑक्सिजन कुत्रीम तयार करता येईल. पण रक्त मानवी शरीरातूनच निर्माण होऊ शकते. ते कुठल्या फॅक्टरीत निर्माण होणार नाही. देशाच्या रक्षण करण्यासाठी सैनिकांपासून तर शेतीत अन्न फुलावर उभे राहून त्या बाबासाहेबांनी भाषण दिले होते तेव्हा मी त्या कार्यक्रमात हजर होते ही सुवाण आठवण सांगितली. कविसंमेलनाचे सुंदर संचालन संजय गोडघाटे यांनी तर आभार संजय सायरे यांनी व्यक्त केले. याप्रसंगी आयुष्य ढोक आणि आर्या ढोक हजर होते.

इशांद यांच्या मार्गदर्शनात आपला रोजगार सांभाळत अनेक तरुण तन, मन, धनाने अनेक सामाजिक कार्यात या संस्थेला मदत करतात. वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक मुकुंद ठाकरे यांनी केले रक्तदान! ही संस्था मुस्लीम तरुणांमध्ये शैक्षणिक जागृती सोबत

आरोग्य शिबिरे, अनाथ मुलांना, वृद्धांना संस्कारी जीवन जगण्यास मदत करते. रक्तदान शिबाराच्या उपक्रमाचे कौतुक मुकुंद ठाकरे वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक, पोलिस स्टेशन सक्करदरा, नागपूर शहर, यांनी स्वतः रक्तदान करून केले. एका वरिष्ठ पोलीस अधिकाऱ्याने रक्तदान करून तरुणांना रक्तदानासाठी प्रेरित केले. त्यांचे कार्य खरेच कौतुकास्पद आहे. श्रीगुरुदेव सेवा मंडळाचे रामराव चोपडे यांनी रक्तदान करणाऱ्यांना शुभेच्छा दिल्या. याप्रसंगी समाजसेवक निखिल भुते उपस्थित होते. शासकीय मेडीकल कॉलेज रक्तपेढीचे डॉ. अनिकेत झोडपे, विक्रम लांजेवार समाजसेवा अधिक्षक मेडीकल आणि टीम यांनी सहकार्य केले. मोहम्मद समीर, नावेद भाई, बिलास भाई यांनी शिबाराच्या यशस्वीतेसाठी प्रयत्न केले.

पाऊस, वादळाचा अंदाज देणारे 'रडार'च बंद...

नागपूर : पावसाळ्यात वादळ आणि गारपिटीचा अंदाज 'डॉप्लर वेदर रडार' या यंत्रणेच्या माध्यमातून दिला जातो. मात्र, गेल्या दहा दिवसांपासून ही यंत्रणाच बंद पडलेली आहे. यापूर्वीही अनेकदा ही यंत्रणा बंद पडली आहे. त्यामुळे शहरातील डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आंतरराष्ट्रीय विमानतळ परिसरात कोट्यावधी रुपये खर्चून लावण्यात आलेली चिनी बनावटीची ही यंत्रणा पांढरा हत्ती तर ठरणार नाही ना, अशीही शक्यता व्यक्त केली जात आहे. चिनी बनावटीची 'डॉप्लर वेदर रडार' ही यंत्रणा शहरात फेब्रुवारी 2011 मध्ये स्थापित करण्यात आली. मात्र, बदलत्या हवामानाचे आणि धोक्याचे संकेत देणारी ही यंत्रणा उद्घाटनानंतर अवघ्या काही दिवसातच बंद झाली. त्यावेळी देखभाल दुरुस्तीचे कंत्राट न दिल्याने वर्षभर ही यंत्रणा बंदच होती. तर आता कंत्राट देऊनही त्यात वारंवार बिघाड होत आहे. 2014, 2017 आणि 2019 मध्ये ही यंत्रणा बंद झाली होती.

CHILDREN PARADISE

PRE SCHOOL

Swapnaja Education Society's (Morning Batch)

Play School
Nursery
Kg I
Kg II

Office Timing
9:00 a.m. to 12 noon

8669773549/9766915364

9/2 Swaraj Colony, Near New Ajni Police Station Petrol Pump, Nagpur

ADMISSION OPEN

- No Donation
- Spot Admission
- Affordable Fees